

samen in gezondheidsproducten

INSTRUCTIE NZVT-HANDBOEK

In nauwe samenwerking met NOC*NSF en de Dopingautoriteit er een protocol opgesteld om producten te laten voldoen aan de strengste eisen. Er is hiervoor een speciaal systeem opgezet, het HACCP-plus/NZVT systeem. Wanneer u wilt deelnemen hieraan zult u zich moeten houden aan het handboek NZVT. Om u hierbij te helpen hebben wij alvast stapsgewijs weergegeven welke taken u wanneer moet verrichten. Voor een toelichting hierop kunt u het handboek erop naslaan.

Stap 1

Indien u besluit dat uw bedrijf wil deelnemen, vult u (alleen de eerste keer) de overeenkomst betreffende het HACCP-plus/NZVT systeem in en stuurt u deze vervolgens retour aan NPN (bijlage 1).

Stap 2

Middels de onderstaande documenten (welke u in het handboek terug kunt vinden) moet u nagaan of uw productiesysteem voldoet aan de NZVT-norm;

- Gevarenidentificatie (bijlage 2)
- Procedure lijnvrijgifte (bijlage 3)
- Leveranciersbeoordeling (bijlage 4)
- Checklist risicogroundstoffen (bijlage 5)

De documentatie hieromtrent is voor uw eigen archief.

Stap 3

Op het moment van bemonsteren volgt u het bemonsteringsprotocol (bijlage 6).

Monsters worden altijd in triplo genomen, waarna u er het volgende mee doet;

- Eén monster stuurt u samen met het 'indieningformulier monsters' naar het laboratorium, waar vervolgens de analyse zal plaatsvinden.
- Eén monster stuurt u naar WFSR (voorheen RIKILT), het kwaliteitsborgend laboratorium.
- Eén monster is voor uw eigen archief, als contra monster (indien nodig).

Triplo monsters worden altijd genomen uit dezelfde doos consumenteneenheden, dan wel op hetzelfde tijdstip van productie. Het minimale aantal triplo monsters moeten worden afgenomen per batch is afhankelijk van het aantal consumenteneenheden (zie hiervoor het bemonsteringsprotocol). Per bemonstering dient een duidelijk dossier per product te worden bijgehouden. Deze is voor eigen archief.

Stap 4

Tegelijk met het versturen van de monsters naar het laboratorium en naar WFSR, stuurt u een ingevulde checklist PVA (formulier 1 van het handboek) naar NPN.

Dit kan bij voorkeur per mail: info@npninfo.nl of eventueel ook per post: Henry Dunantstraat 36b, 3822 XE Amersfoort.

samen in gezondheidsproducten

Verder verloop NZVT-analyse

Na afloop van de analyse ontvangt u van het laboratorium een kopie van het analysecertificaat, waarin de analyseresultaten zijn weergegeven. Het originele certificaat gaat naar het NPN Bureau.

Als het product voldoet aan alle gestelde normen (naleving HACCP-Plus NZVT + voldoen aan de normen volgens het analysecertificaat) stuurt (mailt) NPN binnen 2 werkdagen het analysecertificaat aan de Dopingautoriteit. De Dopingautoriteit controleert nogmaals of het analysecertificaat plaatsing op de website rechtvaardigt. Uw product komt dan binnen 3 werkdagen op de website (<https://www.dopingautoriteit.nl/nzvt>), met vermelding van de geteste batch.

Promotie

Voor NZVT-geteste producten zijn er diverse promotiemogelijkheden. Indien u promotionele uitingen over NZVT doet, dient u zich te houden aan hetgeen beschreven is in 'overzicht NZVT promotiemogelijkheden', bijlage 7. Op de checklist PVA kunt u de frequentie van NZVT-analyse aangeven. Indien u met een bepaald product met alle batches wilt deelnemen en een NZVT-logo op de verpakking wilt afbeelden, dient u eerst een overeenkomst met NPN aan te gaan over het gebruik van NZVT voor promotiedoeleinden. U kunt hiervoor contact opnemen met het NPN Bureau.

Kosten

De kosten voor deelname aan een NZVT-analyse zijn uitsluitend voor het uitvoeren van de analyse van uw productbatch. De kosten bedragen € 598,-.

Dit bedrag bestaat uit de kosten voor de analyse door het laboratorium en de borgingsanalyse van WFSR. Analysekosten door het laboratorium bedragen € 548,- per batch. U ontvangt hiervoor een factuur van het laboratorium. Het resterende bedrag van € 50,- per batch zijn de kosten voor de borgingsanalyse van WFSR. Dit bedrag wordt via NPN gefactureerd.

Voor NPN-leden zijn er geen kosten aan het werk van NPN betreffende het NZVT systeem verbonden, aan niet-leden worden administratieve kosten van € 20,- per productbatch in rekening gebracht.

Bijlagen:

1. Overeenkomst HACCP-Plus/NZVT systeem
2. Gevaren identificatie en risico inschatting
3. Procedure lijnvrijgifte
4. Leveranciersbeoordeling
5. Checklist risicogroundstoffen
6. Bemonsteringsprotocol
7. Overzicht NZVT Promotiemogelijkheden

BIJLAGE 1: OVEREENKOMST HACCP-PLUS/NZVT SYSTEEM

Doel van het HACCP-Plus/NZVT systeem (NZVT = Nederlands Zekerheidssysteem Voedingssupplementen Topsport) is om voor topsporters speciaal hoogwaardige voedingssupplementen te fabriceren en extra te controleren, zodat bij gebruik het risico van een positieve dopingtest ten gevolge van het gebruik van deze producten zo gering mogelijk is.

Het systeem is ontwikkeld door NPN in samenwerking met NOC*NSF, de Dopingautoriteit en in overleg met RIVM en het ministerie van VWS.

NPN is verantwoordelijk voor en houder van dit systeem en geeft NPN-leden en andere bedrijven de mogelijkheid om op deze wijze voedingssupplementen te produceren en daarna te laten controleren. Voldoet een bedrijf en een product aan dit systeem dan wordt dit product vermeld op een speciale website van de Dopingautoriteit: <https://www.dopingautoriteit.nl/nzvt> Topsporters en begeleiders worden op deze website geïnformeerd over welke producten aan de gestelde normen voldoen, gebaseerd op de recente dopinglijst van het IOC en het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA). Onder leiding van de Dopingautoriteit zijn daaruit kwaliteitsnormen voor voedingssupplementen bepaald.

Het systeem bestaat uit:

- Extra aandacht bij alle facetten van productsamenstelling, productie, verpakken, etikettering en verkoop om het risico van een positieve dopingtest zo laag mogelijk te houden op een zelfde wijze als de wettelijk verplichte HACCP. Dit is het zogenaamde HACCP-Plus/NZVT systeem van NPN.
- Een batchgewijze controle bij speciaal daartoe aangewezen laboratoria conform de NZVT dopinganalyse, te betalen door het bedrijf.
- Vervolgens een vaststelling of het product en met name ook de betreffende batch aan de gestelde norm voldoet.
- Batches van producten die aan alle gestelde normen voldoen worden op een speciale website van de Dopingautoriteit vermeld: <https://www.dopingautoriteit.nl/nzvt>
- Door WFSR vindt de borging van het systeem plaats, hetgeen betekent dat WFSR een deel van de monsters nogmaals test. Bedrijven verplichten zich daartoe altijd tegelijkertijd een extra monster naar WFSR te sturen.
- Topsporters en hun begeleiders worden door NOC*NSF en de Dopingautoriteit aangeraden de gecontroleerde voedingssupplementen die op deze website staan vermeld, te gebruiken.

Leden van NPN maar ook alle andere bedrijven die zich wensen te conformeren aan het bovenstaande kwaliteitssysteem kunnen zich aansluiten. Deze bedrijven mogen het feit dat men aan het NZVT systeem meedoet uiten op de manier zoals beschreven in "Overzicht NZVT promotiemogelijkheden" fase 1 (bijlage 7). Als men voldoet aan de eis dat men van een product minimaal 2 batches per jaar laat keuren dan mag men reclame maken volgens fase 2. Een bedrijf verklaart dit van te voren op de PVA checklist.

Voor akkoord:

Paraaf: _____

samen in gezondheidsproducten

Bij interesse om aan het NZVT systeem mee te doen ontvangt het bedrijf nadere informatie over het HACCP-Plus/NZVT systeem ter oriëntatie. Toelating geschiedt na schriftelijke akkoord verklaring van het bedrijf met het systeem middels ondertekening van deze brief. Deze bedrijven verplichten zich het complete systeem uit te voeren en alle aanwijzingen uit te voeren. Het is niet mogelijk een deel van het HACCP-Plus/NZVT systeem uit te voeren, bijvoorbeeld alleen de batchgewijze controle. Pas als alle voorwaarden vervuld zijn, kan een bedrijf monsters insturen voor de batchgewijze controle en bij akkoord bevinding recht verkrijgen op plaatsing op de website.

Alhoewel NPN het HACCP-Plus/NZVT systeem heeft opgezet met alle ter beschikking staande knowhow over HACCP en dopinggeduide stoffen, blijft en is het bedrijf uiteindelijk geheel zelf verantwoordelijk voor het zorgvuldig uitvoeren van het HACCP-plus NZVT systeem en het op de markt te brengen van producten die aan alle wettelijke en dopingnormen voldoen. Indien blijkt, om welke reden dan ook, dat een product niet voldoet aan de normen bij de analyse door het lab, dan wel bij de borging door WFSR, dan wel bij gebruik door een sporter, dan kunnen NPN dan wel de partners die het systeem mede ontwikkeld hebben daarvoor niet aansprakelijk gesteld worden. Bedrijven blijven geheel zelf verantwoordelijk voor de producten die zij op de markt brengen.

Voor niet-leden wordt, bovenop de kosten voor analyse, € 20,- per productbatch in rekening gebracht voor de administratie.

Voor akkoord:

Datum:

Naam verantwoordelijke:

Bedrijfsnaam:

Handtekening:

BIJLAGE 2: Gevarenidentificatie en risicoinschatting HACCP-plus / NZVT systeem (F04-05)

Datum uitvoering GI/RI:

Datum controle/verificatie voorzorgsmaatregelen:

(of eerder bij veranderingen in product / proces)

GEVARENIDENTIFICATIE				RISICO-INSCHATTING						
Processtap	Gevaar		Voorzorgsmaatregel	Vragen			CCP.			
	Omschrijving	aard (M, C, F)		K	E	R	PVA			
1. Receptuur ontwikkeling	Negatieve bijwerkingen als gevolg van een foutieve keuze of foutieve combinatie van grondstoffen of onjuiste/onveilige dosering		C	1. Bij het opstellen van nieuwe dan wel wijzigen van bestaande recepturen de grondstoffen toetsen de warenwet, raadplegen deskundigen, en verrichten literatuuronderzoek. 2. Nieuwe of gewijzigde recepturen laten toetsen door de leverancier. De leverancier bevestigt de controle en ontvangst schriftelijk. Kans is matig: verwisselen van mcg en mg, te hoge doseringen. Ernst is matig: bij langdurig gebruik of bij hoge dosering kunnen consumenten nadelige gevolgen ondervinden.			M	M	3	PVA
b. HACCP-Plus/NZVT	Topsporters kunnen bij gebruik van bepaalde grondstoffen positieve dopinguitslag krijgen:		C	1. Bij receptuurontwikkeling gebruik maken van de checklist NPN risicogroundstoffen dopinggeduide stoffen Kans is matig: bij gebruik checklist NPN risicogroundstoffen is kans verkeerde keuze receptuur i.v.m. doelgroep sporters kleiner Ernst is groot: positieve dopinguitslag heeft voor de topsporter ernstige gevolgen.			M	G	4	PVA

<p>2. Keuze verpakking</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Stabiliteit van het product in de daarvoor bestemde verpakking. Invloed van licht, vocht en temperatuur</p> <p>Geen extra risico i.v.m. NZVT</p>	<p>M C F</p> <p>Stabiliteitstudies Juiste bewaaradvies op het etiket Verzegelde verpakking Kans is matig: bij voorzorgsmaatregel is kans klein Ernst is klein: afwijkingen in geur en smaak, maar geen direct gezondheidsrisico</p>	<p>M</p>	<p>K</p>	<p>2</p>	<p>n.v.t.</p>
<p>3. Bestellen bij leverancier</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Niet nakomen van kwaliteitsafspraken door leverancier waardoor er verontreinigingen kunnen voorkomen in het product.</p> <p>Positieve dopinguitslag door versleping met dopinggeduide stoffen Bewuste spiking met dopinggeduide stoffen</p>	<p>M C F</p> <p>1. Kwaliteitsovereenkomst (leveranciersvragenlijst) sluiten met de leveranciers. 2. Procedure kwalificatie leveranciers, lijst vrijgegeven leveranciers</p> <p>Kans is matig: er zijn leveranciers die het niet zo nauw nemen met de kwaliteit. Leveranciers die snel geld willen verdienen. Ernst is matig: door onzuivere grondstoffen of verontreinigingen kunnen gezondheidsproblemen ontstaan.</p> <p>C</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alleen leveranciers/producenten die het HACCP-plus systeem hanteren en de leveranciersbeoordeling (F-08-03) hebben getekend met expliciete nadruk op dopingvrij (punt 7 en 8), mogen grondstoffen/producten leveren voor NZVT-producten . - zo mogelijk auditten leverancier minimaal 1 maal per jaar - leverancier grondstoffen moet dopinglijst WADA kennen en schriftelijk garanderen dat de geleverde grondstoffen/producten aan de gestelde normen voldoen (zie leveranciersbeoordeling F-08-03) - risico-grondstoffen die wel eens gespiket worden (bv. ginseng, creatine, Ephedra, Guarana) alleen inkopen met nadrukkelijke garantie leverancier incl. certificaten <p>Bij leveranciers buiten de EU, zeker ook uit de VS, waar geen verplichting is van HACCP moet de leverancier via een certificaat en kwaliteitsanalyse per batch garanderen dat het product aan de normen van NZVT voldoet</p> <p>Kans is matig: er zijn leveranciers die het niet zo nauw nemen met de kwaliteit. Leveranciers die snel geld willen verdienen. Ernst is groot: positieve dopinguitslag topsporters.</p>	<p>M</p>	<p>M</p>	<p>3</p>	<p>PVA</p>
			<p>M</p>	<p>G</p>	<p>4</p>	<p>PVA</p>

5. Maken etiket b. HACCP-Plus/NZVT	Foutieve aanbevolen dosering, ontbreken noodzakelijke waarschuwingen.		1. Checklist verpakkingen 2. Proeftekst dubbel checken Kans is klein: bij gebruik NPN-checklist verpakkingsteksten Ernst is matig: bij ontbreken waarschuwingen kan gezondheidsrisico optreden, bijv: 'niet gebruiken bij zwangerschap'.	K	M	2	n.v.t.
	Sporters die door onwetendheid producten gebruiken die een positieve dopinguitslag tot gevolg kunnen hebben		1. Bij producten die Ephedra dan wel (van nature) cafeïne bevatten moet dit op het etiket duidelijk vermeld worden. In de ingrediëntenlijst dient Ephedra sinica als zodanig vermeld te worden en niet met een fantasienaam. Achter de Nederlandse naam tussen haakjes Ephedra. Bij cafeïnehoudende grondstoffen in de ingrediëntenlijst achter de grondstof tussen haakjes: bevat (van nature) cafeïne Kans is klein: bij gebruik NPN checklist verpakkingsteksten Ernst is groot: positieve dopinguitslag.	K	G	3	PVA
6. Inspectie goederen bij ontvangst b. HACCP-Plus/NZVT	Fysische verontreinigingen in het product als gevolg van beschadigingen tijdens transport. Verwisseling van producten	F	1. Alle ontvangen producten worden bij ontvangst beoordeeld op: onbeschadigde verpakking, visuele beoordeling inhoud, charginummer, THT, correct etiket, en indien noodzakelijk analyse certificaat. 2. De definitieve vrijgave geschiedt na controle door de directie of zijn vervanger. 3. Indien producten niet correct zijn aangeleverd wordt gehandeld conform procedure "Corrigerende en preventieve maatregelen" (retour leverancier). Kans is matig: het kan voorkomen dat producten beschadigd raken tijdens transport of verkeerd worden aangeleverd. Ernst is klein: door de dubbele controle wordt voorkomen dat ondeugdelijke producten bij de klant terecht komen.	M	K	2	n.v.t.
	Niet gegarandeerde batch op de website geplaatst		Maatregel 1., 2. en 3. zie boven Kans is matig: zie boven Ernst is groot: kans op positieve dopinguitslag	M	G	4	PVA

samen in gezondheidsproducten

antidoping.nl/nzvt

<p>7. Zelf etiketteren en verpakken</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Vervuiling product: vuil (stof), of ander materiaal: Afwijkende hoeveelheid in de verpakking Verwisseling of fout etiket</p> <p>Bij verkeerd etiket kans op product met grondstoffen die positieve dopinguitslag kunnen geven</p>	<p>F</p>	<p>1. Controle zowel open als gesloten verpakking 2. Controle gedurende verpakkingsprocedure 3. Controle etiketten na verpakkingsprocedure</p> <p>Kans is matig: het kan voorkomen dat er onrechtmatigheden in de verpakking terechtkomen Ernst is matig: verkeerd etiket houdt ook in: verkeerde voorschriften</p> <p>Maatregel 1, 2, en 3, zie boven Kans is klein: bij goede controle gedurende en na verpakkingsprocedure Ernst is groot: verkeerd etiket houdt ook in kans op product met dopinggeduide ingrediënten</p>	<p>M</p> <p>K</p>	<p>M</p> <p>G</p>	<p>3</p> <p>3</p>	<p>PVA</p> <p>PVA</p>
<p>8. Bemonsteren tijdens productie/verpakken</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Bij onzorgvuldige bemonstering kans op foutieve conclusies uit analyseresultaten.</p>		<p>1. Tijdens productie/verpakken monsters nemen conform het bemonsteringsprotocol: in 3-voud, t.b.v. controle door aangewezen kwal.lab; WFSR en eigen referentiemonster achterhouden Kans is klein: het kan voorkomen dat men zich niet aan het bemonsteringsprotocol houdt. Ernst is groot: bij verkeerde conclusies uit analyseresultaten kans op positieve dopinguitslag.</p>	<p>K</p>	<p>G</p>	<p>3</p>	<p>PVA</p>
<p>9. Controle tijdens opslag</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Achteruitgang van de producten tijdens opslag door te lang opslaan.</p> <p>Geen extra gevaar</p>	<p>C</p>	<p>1. Tijdens opslag THT-controle aan de hand van overzicht THT vermelding. Dit wordt aan de inkoper gegeven. Deze bepaalt in overleg met marketing of actie ondernomen moet worden.</p> <p>Kans is laag: door goed inkoop- en magazijnbeleid is er weinig sprake van onvoldoende THT. Ernst is klein: de producten zijn lang houdbaar; bij het overschrijden van de houdbaarheid is er eerder sprake van onvoldoende werking, niet van een voedselveiligheidsrisico.</p>	<p>L</p>	<p>K</p>	<p>1</p>	<p>n.v.t.</p>

<p>10. Controle tijdens opslag</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Besmetting door ongedierte tijdens opslag.</p> <p>Geen extra gevaar</p>	<p>M</p>	<p>1. Ongediertebestrijding is uitbesteed aan ongediertebestrijdingsfirma. Eventuele aanwijzingen van hen worden strikt opgevolgd. 2. De magazijn medewerkers/ hoofd magazijn voert zelf ook regelmatig controles uit.</p> <p>Kans is laag: er is weinig last van ongedierte. Bovendien zijn alle producten verpakt waardoor contact met ongedierte bemoeilijkt wordt. Ernst is klein: producten komen niet in aanraking met ongedierte.</p>	<p>L</p>	<p>K</p>	<p>1</p>	<p>n.v.t.</p>
<p>11. Order picken</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Verkeerd product leveren door verkeerd order picken.</p> <p>Order picker pakt verkeerd product / verkeerde batch/ niet door NZVT goedgekeurd product bij mailorder.</p>	<p>C</p> <p>C</p>	<p>1. Order picken wordt gecontroleerd door de inpakker. Eventuele afwijkingen kunnen tijdig worden geconstateerd.</p> <p>Kans is matig: fouten kunnen voorkomen. Ernst is klein: klant kan producten gratis retourneren indien verkeerd wordt bezorgd.</p> <p>1. intern vermelding en dubbele controle batchnummer op orderformulier. 2. extern: gebruiker wijzen op noodzaak controle batchnummer op de website van de Dopingautoriteit Kans is matig: fouten kunnen voorkomen. Ernst is groot: kans op positieve dopinguitslag</p>	<p>M</p> <p>M</p>	<p>K</p> <p>G</p>	<p>2</p> <p>4</p>	<p>n.v.t.</p> <p>PVA</p>
<p>12. Order picken</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Het uitleveren van producten met een onvoldoende THT.</p> <p>Geen extra gevaar</p>	<p>C</p>	<p>1. Tijdens order picken letten op THT.</p> <p>Kans is klein: door hoge omloopsnelheid en correct toepassen van FIFO en LIFO bij retouren komt dit weinig voor. Ernst is klein: de producten zijn lang houdbaar; bij het overschrijden van de houdbaarheid is er eerder sprake van onvoldoende werking, niet van een voedselveiligheidsrisico.</p>	<p>K</p>	<p>K</p>	<p>1</p>	<p>n.v.t.</p>

<p>13. Verpakken en klaarmaken voor versturen</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Productvreemde zaken in de om-verpakking (gebroken glas, TL-buis, kunstnagels, sieraden, stof, eet- of drinkwaren).</p> <p>Geen extra gevaar</p>	<p>F</p>	<p>1. Correct naleven van de hygiëne instructies. 2. Toezicht door de teamleider.</p> <p>Kans is klein: instructies worden goed nageleefd. Ernst is klein: het product zelf is verpakt in de originele verpakking van de leverancier en komt niet in aanraking met eventuele verontreinigingen. Echter, uit kwaliteitsoogpunt is dit niet gewenst.</p>	<p>K</p>	<p>K</p>	<p>1</p>	<p>n.v.t.</p>
<p>14. Transport</p> <p>b. HACCP-Plus/NZVT</p>	<p>Beschadiging van de verpakking tijdens transport (glasbreuk).</p> <p>Geen extra gevaar</p>	<p>F</p>	<p>1. Correct verpakken van de producten in de omdozen. 2. Producten mogen niet los zitten in de verpakking, niet rammelen.</p> <p>Kans is matig: beschadigingen kunnen altijd voorkomen. Ernst is klein: de consument kan beschadigde verpakkingen gratis retourneren.</p>	<p>M</p>	<p>K</p>	<p>2</p>	<p>n.v.t.</p>

samen in gezondheidsproducten

antidoping.nl/nzvt

Aard van gevaar (M, C, F, A)	Voorbeeld
Microbiologische gevaren	Bacteriën, schimmels, gisten, virussen
Chemische gevaren	Resten desinfectie-, reinigings- en bestrijdingsmiddelen, overdosis actieve stof
Fysische gevaren	Houtsplinters, zand, steentjes, glasscherven, metaal, plastic, ongedierte
Allergenen	Noten (pinda, cashew)

E = ERNST	K = KANS: FREQUENTIE VAN VOORKOMEN (IN EINDPRODUCT / BIJ CONSUMENT)		
	Groot Fatale gevolgen, ernstige/chronische ziekte, onherstelbare problemen	3	4
Matig Substantiële problemen, onmiddellijk of op lange termijn optredend	2	3	4
Klein Ongemak, gewoon herstel mogelijk	1	2	3
	Laag Gebeurt waarschijnlijk niet/nooit	Matig Kan voorkomen (foutief gebruik, opslag, behandeling)	Hoog Zal vaak voorkomen

samen in gezondheidsproducten

antidoping.nl/nzvt

Risico-klasse	Type beheersmaatregel	Te ondernemen actie
1	Geen aparte beheersmaatregel nodig.	Verifieer of voorzorgsmaatregelen werken
2	Periodieke maatregel	De ingevoerde maatregel periodiek opnieuw beoordelen aan de inzichten op dat moment. Aantoonbaar opnemen in audit/verificatieplan
3	Algemene beheersmaatregel (PVA)	Bijvoorbeeld adequate hygiënemaatregelen, reinigingsprocedures, inkoopprocedure, ongediertebestrijding klachtenafhandeling. Pas beslisboom toe, indien geen CCP dan automatisch een PVA. Aantoonbaar opnemen in audit/verificatieplan.
4	Specifieke beheersmaatregel (CCP)	Een maatregel speciaal ontwikkeld om het risico te beheersen. Pas beslisboom toe, indien: 1) geen CCP dan automatisch een PVA ↑ 2) CCP maak monitoringsysteem.

BIJLAGE 3: PROCEDURE LIJNVRIJGIFTE: AFDELING VASTE TOEDIENINGSVORMEN

1 Algemeen

Deze procedure beschrijft de handelingen die verricht dienen te worden tijdens de lijnvrijgifte door het hoofd van de afdeling.

2 Doelstelling

Het vaststellen van een zodanige controle op de uitgevoerde schoonmaakhandelingen dat verwisselingen en kruiscontaminatie voorkomen wordt.

3 Procedure

3.1 Principe

De lijnvrijgifte bestaat uit de volgende controlehandelingen:

- I Controle op afwezigheid product en bij de productie gebruikte materialen in de cabine (zie verder 3.2.1).
- II Controle op reinheid van de cabine en de daarin aanwezige apparatuur (zie verder 3.2.2).

- Bij iedere productwisseling dienen alle bovengenoemde controles door het hoofd van de afdeling uitgevoerd te worden (I + II).
- Bij een chargewisseling van hetzelfde product of een product met hetzelfde werkzame bestanddeel in hogere sterkte of een ander product met eenzelfde werkzaam bestanddeel in combinatie met een ander werkzaam bestanddeel kan volstaan worden met controle I.

3.2 Handelingen

3.2.1 Controle op afwezigheid van product en bij de productie gebruikte materialen uit voorafgaande bewerkingen in de cabine.

De cabine wordt voor aanvang van de productie door het productiepersoneel gereinigd volgens de vigerende reinigingsprocedure. Het hoofd van de afdeling of diens plaatsvervanger controleert de ruimte op afwezigheid van etiketten t.b.v. productie, restanten en uitval van de vorige productiegang.

3.2.2 Controle op reinheid van de cabine en de daarin aanwezige apparatuur.

Na het demonteren van de onderdelen wordt de aanwezige apparatuur gereinigd volgens vigerende reinigingsprocedures. De cabine en de machine worden voor het monteren van de onderdelen gecontroleerd op reinheid en afwezigheid van voorafgaand bewerkt product. Na reiniging dient op de aanwezige apparatuur het label "SCHOON" aangebracht te worden.

3.2.3 Vrijgifte van de ruimte door het hoofd van de afdeling.

Na het uitvoeren van de controles en het akkoord bevinden, wordt de weekkaart aan de buitenkant van de cabine door het afdelingshoofd geparafeerd en gedateerd ten behoeve van de statusaanduiding "SCHOONGEMAAKT" van de ruimte.

BIJLAGE 4: LEVERANCIERSBEOORDELING (F0803)

Dit document is voor eigen archivering

1.	Heeft uw bedrijf reeds een HACCP systeem opgezet ? Buiten EU: heeft uw bedrijf een kwaliteitssysteem? Ja namelijk: Is uw bedrijf gecertificeerd? Zo ja, door welke instantie..... (kopie meezenden)
2.	Zo niet, bent u reeds bezig met het opzetten van een systeem? Wanneer moet dat klaar zijn? Of heeft u een ander kwaliteitssysteem ? Ja, namelijk:
3.	Geef een globale beschrijving van de productiestappen en processen vanaf inname grondstoffen tot eindproduct (incl. opslag). Bij voorkeur een schematische weergave toevoegen.
4.	Welke kritische punten in het productieproces (incl. opslag) zijn geïdentificeerd (HACCP), hoe worden deze beheerst en gecontroleerd? Met name t.a.v. hygiëne, houdbaarheid, bacteriologische veiligheid, het weren van ongewenste stoffen en verontreinigingen enz.? Bij voorkeur als bijlage toevoegen.
5.	Beschikt u over een procedure traceerbaarheid (vanaf grondstof tot en met gereed product)?
6.	Worden er voor te produceren partijen halffabrikaat voor <bedrijf> nieuwe grondstoffen aangekocht of worden er ook grondstoffen uit uw eigen voorraad gebruikt? Ligt dit in verband met de controle op de houdbaarheid van de grondstoffen vastgelegd in een procedure?
7.	Worden er in het bedrijf producten met stimulantia en/of prohormonen en/of steroïden (zoals voorkomende op de WADA-lijst) geproduceerd?
8.	Kunt u een garantie afgeven dat risicogrundstoffen niet gespiked zijn met stimulantia/prohormonen?
9.	Hierbij verklaart uw bedrijf dat er geen restanten van een eerder geproduceerde partij (versleping) worden vermengd met een nieuw te produceren product. Akkoord: ja/nee Kunt u kort omschrijven hoe versleping wordt voorkomen? Is er een procedure lijnvrijgifte? Zo ja, meezenden!
10.	Hierbij verklaart uw bedrijf dat de grondstoffen die worden gebruikt in de producten geen doping geduide stoffen bevatten. Akkoord: ja/nee
11.	a) Welke categorieën van grondstoffen worden er in uw bedrijf gebruikt? 0 vitamines 0 enzymen 0 dierlijke grondstoffen 0 0 mineralen 0 visoliën 0 botanische grondstoffen 0 0 aminozuren 0 probiotica 0 0 b) Voldoen de halffabrikaten (tabletten, capsules) aan de EU regelgeving op het gebied van contaminanten? ja/nee c) Uw bedrijf gebruikt voor <bedrijf> alleen niet-doorstraalde grondstoffen. Van deze regel mag alleen worden afgeweken als dit vooraf is goedgekeurd door de kwaliteitsmanager van <bedrijf>. Akkoord: ja/nee d) Uw bedrijf gebruikt voor <bedrijf> alleen dierlijke bestanddelen (zoals organen, orgaanextracten en gelatine) die zijn voorzien van een BSE-vrij verklaring. Akkoord: ja/nee e) Uw bedrijf gebruikt alleen niet genetisch gemanipuleerde (GMO) grondstoffen. Van deze regel mag alleen worden afgeweken als dit vooraf is goedgekeurd door de kwaliteitsmanager van <bedrijf>. Akkoord: ja/nee f) Van alle grondstoffen zijn de specificaties (inclusief leveranciersnaam) vrij opvraagbaar. Akkoord: ja/nee
12.	Welke laboratoriumanalyses (en met welke frequentie) worden er verricht waarmee inzicht wordt geboden in de kwaliteit van het geproduceerde halffabrikaat (bijv. gehalten actieve stoffen, microbiologische kwaliteit en ongewenste stoffen)? Bij voorkeur als bijlage toevoegen. Buiten EU: welke laboratoriumanalyses (en met welke frequentie) worden er verricht waarmee inzicht wordt verkregen in afwezigheid van prohormonen en stimulantia in producten. Bij voorkeur als bijlage toevoegen.

AKKOORD VERKLARING:

Ondergetekende verklaart bovenstaande vragen naar eer en geweten te hebben ingevuld. Ondergetekende garandeert dat hij/zij <bedrijf> tijdig op de hoogte zal stellen indien charges of partijen van het product onverhoopt niet blijken te voldoen aan de hierboven verstrekte informatie, bijvoorbeeld a.g.v. misproductie of calamiteit, opdat <bedrijf> in staat is tijdig actie te ondernemen.

Bedrijfsnaam/-stempel:/ Plaats en datum:

Naam en functie ondergetekende (tekeningsbevoegde):/ Handtekening voor akkoord:

BIJLAGE 5: CHECKLIST RISICOGROONDSTOFFEN

1. Dopinggeduide stoffen

- 1.1 **stimulantia:** efedrine/efedra, pseudo-efedrine, nor-efedrine, norpseudoefedrine, methylefedrine, strychnine, amfetamine, metamfetamine, 3,4-methyleendioxyamfetamine (MDMA=XTC), 3,4-methyleendioxyamfetamine (MDA=Love), N-ethyl-3,4-methyleendioxyamfetamine (MDEA=Eve), fenfluramide
- 1.2 **steroiden:** 19-nor-4-androsteen-3b,17b-diol, 19-nor-5-androsteen-3b,17b-diol, 19-nor-5-androsteen-3,17-dion, 19-nortestosteron (nandrolon, 17a- en 17b-isomeren), 4-androsteen-3b,17b-diol, 5-androsteen-3b,17b-diol, 4-androsteen-3,17-dion, dehydroepiandrosteron (DHEA), epiandrosteron, 1-androsteendion, 1,4-androstadiendion, adrost-1-ee-17b-ol-3-one testosteron (17b-isomeren), methandienon

2. Grenswaarden dopinggeduide stoffen

- 2.1 **stimulantia:** 100 ppb (0,1 mg/kg) met uitzondering van coffeïne.
- 2.2 **steroiden:** 10 ppb (5 mg/kg); deze stoffen zijn warenwettelijk verboden.

3. Risicogroondstoffen betreffende dopinggeduide stoffen

3.1 *Ephedra:*

Wetenschappelijke	&	Triviale namen (RIVM rapport)
<i>Ephedra antisyphilitica</i>		
<i>Ephedra aspera</i>		Nevada jointfir
<i>Ephedra californica</i> S. Watson		mormon tea, California jointfir
<i>Ephedra distach(y)a</i>		
<i>Ephedra equisetina</i>		Bunge (Mu-ts'ê) Ma Huang
<i>Ephedra fasciculata</i>		Arizona jointfir
<i>Ephedra fasciculata</i> var. <i>clokeyi</i>		Clokey's jointfir
<i>Ephedra fasciculata</i> var. <i>fasciculata</i> A		Arizona jointfir
<i>Ephedra funerea</i> Cov. & C. Morton		Death Valley ephedra
<i>Ephedra gerardiana</i> Wallich ex Stapf		somolata
<i>Ephedra gerardiana</i> Wall. var. <i>saxatilis</i>		
<i>Ephedra gerardiana</i> Wall. var. <i>sikkimensis</i>		
<i>Ephedra intermedia</i> Schrenk & Meyer		Ma Huang
<i>Ephedra helvetica</i>		
<i>Ephedra nebrodensis</i>		
<i>Ephedra nevadensis</i> S.Watson		Nevada jointfir, Nevada ephedra, mormon tea
<i>Ephedra shennungiana</i> Tang		Ma Huang
<i>Ephedra sinica</i> Stapf.		(Ts'ao) Ma Huang
<i>Ephedra trifurca</i>		longleaf jointfir
<i>Ephedra viridis</i> Cov.		green ephedra, mormon tea, squaw tea
<i>Ephedra vulgaris</i>		Ma Huang

Zie app. 1.: Overzicht populaire benamingen van ephedra-planten.(RIVM rapport)

3.2 **Ephedrine bevattende grondstoffen:**

Sida Cordifolia = ephedrine bevattende grondstof

3.3 **Synephrine**

Synephrine wordt bij dopingtest blijkbaar geanalyseerd als ephedrine (Synoniemen) Lijst voor Synephrine bevattende grondstoffen:

Citrus Aurantium
Bitter Orange
Sevilla Orange
Citrus florida
Citrus vulgaris
Citrus bigaradia
Sour orange
Neroli orange
Chih-shih=Zhi Shi (young fruit)
Zhi qiao (nearly mature fruit)
Bitter orange - suan cheng - bigarade
Marmalade orange
Seville orange
Merknaam: Advantra-Z

APP. 1.: Overzicht populaire benamingen van ephedra-planten (RIVM rapport)

Arizona jointfir	Nevada jointfir
ask-for-trouble	popotillo
bringham tea	sand cherry
bringham young weed	sea grape
bri(n)gham weed	somalata (Sanskriet ='maanplant')
California ephedra	squaw tea
California jointfir	stick tea
canutillo	tapopote
cay note	teamsters' tea
Chinese ephedra	whorehouse tea
Clokey's jointfir	zeedruif
Death Valley ephedra	
desert tea	
green ephedra	
horse tail	
jointfir	
longleaf jointfir	
Ma Huang/Hwang (Chin)	
mexican tea	
miner's tea	
mormon tea	
Mtshe (Tibetaans)	
Narom (Pakistaans)	
Nevada ephedra	

BIJLAGE 6: BEMONSTERINGSPROTOCOL VOOR HET NZVT/HACCP-PLUS-SYSTEEM

1. Algemeen:

Dit bemonsteringsprotocol is onderdeel van het NZVT-systeem, dat batchgewijs producten voor topsport analyseert en controleert op dopinggeduide stoffen en stimulantia.

2. Doel:

Het doel van dit protocol is het beschrijven van een gestandaardiseerde monsterafname, die het mogelijk maakt om een uitspraak te kunnen doen over het vrij zijn van een totale batch van dopinggeduide stoffen. De bemonsteringsprocedure is gebaseerd op het batchnummer dat is afgedrukt op de consumenten eenheid.

3. Toepassingsgebied:

Deze procedure is bedoeld voor verpakkers en / of distributeurs die supplementen voor topsporters willen laten analyseren volgens het NZVT systeem.

4. Verantwoordelijkheden:

- 4.1 Verpakkers en distributeurs zijn verantwoordelijk voor het juist aanleveren van de monsters aan het laboratorium en de borgende instantie (WFSR).
- 4.2 Het hoofd kwaliteitscontrole (QC) van het bedrijf is verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van het bemonsteringsprotocol.

5. Verklaringen:

- 5.1 Doseereenheid:
Tablet, capsule, dragee, enz.
- 5.2 Batch:
Een hoeveelheid doseereenheden geproduceerd in een productie. Een batch wordt geïdentificeerd met een batchnummer.
- 5.3 Batchnummer:
De unieke identificatiecode van een productie. Als tijdens het afvullen een ander batchnummer wordt gebruikt dan die van de leverancier van de doseereenheid dient de koppeling tussen beide batchnummers traceerbaar te zijn.
- 5.4 Afvullen:
Het vullen van de potjes, doosjes, enz. met doseereenheden.
- 5.5 Productie:
Het afvullen en/of verpakken van consumenteneenheden.
- 5.6 Consumenteneenheid:
Het potje, doosje of gelijkwaardige verpakking waarin de tabletten, capsules, dragees, enz. verpakt zijn. De consumenteneenheid is voorzien van een etiket met de Warenwettelijk vereiste informatie (o.a. THT, batchnummer, afzender)
- 5.7 Monster:
Ongeopende consumenteneenheid verdeeld genomen uit de batch.
- 5.8 Product:
Voedingssupplement.

6. Bemonsteringsprocedure:

Het hoofd QC of een gedelegeerde daarvan voert de bemonstering van de consumenteneenheden uit. Monsters worden genomen uit één en dezelfde batch, dat wil zeggen uit een serie producten met hetzelfde batchnummer op de consumenteneenheid. Monsters bestaan uit een **ongeopende** consumenteneenheid.

6.1 Productdossier

Productgegevens die van belang zijn voor het NZVT-systeem dienen te worden bijgehouden in een dossier. Dit productdossier is voor archivering van het productiebedrijf zelf en bevat per batchnummer de volgende informatie:

- 6.1.1 Batchnummer dat gedrukt is op de consumenteneenheid
- 6.1.2 THT-datum van de consumenteneenheid
- 6.1.3 Productbeschrijving
- 6.1.4 Productnummer behorende bij de consumenteneenheid
- 6.1.5 Aantal productie eenheden van de consumenteneenheid
- 6.1.6 Afvuldatum van de consumenteneenheid (bij verpakkers)
- 6.1.7 Batchnummer leverancier van de doseereenheden (bij verpakkers)
- 6.1.8 Leverancier van de doseereenheden / consumenteneenheden
- 6.1.9 Datum ontvangst van de doseereenheden / consumenteneenheden
- 6.1.10 Bij eigen productie tevens het moment van monsternamen (start en/of tijd)
- 6.1.11 Kopie van de ingevulde Checklist PVA's HACCP-plus/NZVT-systeem (formulier 1) van deze batch
- 6.1.12 Een kopie van het indieningsformulier monsters (formulier 2)

6.2 Bemonstering

- 6.2.1 Het hoofd QC of gedelegeerde is verantwoordelijk voor het nemen van monsters.
- 6.2.2 Monsternamen vindt plaats tijdens ontvangst van de desbetreffende batch dan wel tijdens de productie.
- 6.2.3 Monsters worden altijd in triplo genomen:
 - één ten behoeve van het archief van het bedrijf (=A)
 - één ten behoeve van het analyserend laboratorium (=L)
 - één ten behoeve van het kwaliteitsborgend laboratorium (=K)
- 6.2.4 Triplo monsters worden genomen uit dezelfde doos consumenteneenheden, dan wel op hetzelfde tijdstip van productie.

6.3 Archivering

- 6.3.1 Archiefmonsters dienen in hun consumenteneenheid door het bedrijf opgeslagen te worden onder evenredige omstandigheden (temperatuur, licht) als aangeboden in de detailhandel.
- 6.3.2 Archiefmonsters dienen minimaal tot 1 jaar na het verstrijken van de THT-datum in bewaring te worden gehouden. Het bedrijf houdt een productdossier bij voor eigen registratie.

7. Verzending monsters

7.1 Indieningsformulier monsters

De monsters bestemd voor L en K worden begeleid door een indieningsformulier monsters (formulier 2). Hierin geeft het bedrijf opdracht tot analyse van de monsters op steroïd hormonen (pro-hormonen) en stimulantia, conform de overeenkomst van NPN met deze laboratoria. Het indieningsformulier monsters bevat minimaal de volgende gegevens:

- 7.1.1 Batchnummer consumenteneenheid
- 7.1.2 Aantal ingestuurde monsters
- 7.1.3 THT-datum
- 7.1.4 Productomschrijving consumenteneenheid
- 7.1.5 Verzoek tot verzending van het analysecertificaat naar NPN met een kopie naar het bedrijf; de rekening van de analyse gaat naar het bedrijf

7.2 Laboratorium

Voor deze batchgewijze controle heeft NPN een contract met onderstaand laboratorium afgesloten (7.2.1).

Eveneens dient u monsters op te sturen naar WFSR, het kwaliteitsborgend laboratorium (7.2.2).

Monsters dienen te worden verzonden onder vermelding van “**NZVT dopinganalyse**”, samen met het indieningsformulier monsters (formulier 2). Ieder laboratorium heeft zijn eigen indieningsformulier, welke te vinden is op de NPN webiste (<http://www.npninfo.nl/nzvt>).

7.2.1 LGC

T.a.v. Sample Receipt
Newmarket Road
Fordham
Cambridgeshire
CB7 5WW
UK
Tel: +44 (0)1638 720500
Fax: +44 (0)1638 724200
Email: info@lgcgroup.com
Website: www.lgcgroup.com

7.2.2 Kwaliteitsborgend Laboratorium

WFSR-Instituut voor Voedselveiligheid Residuen & Contaminanten
Cluster Groeibevorderaars
T.a.v. Drs. S.S. Sterk
Akkermaalsbos 2, gebouw 123
6708 WB Wageningen
telefoon: 0317-480307 (secretariaat)
0317-480068
e-mail: saskia.sterk@wur.nl
Website: www.wfsr.nl

8. Beoordeling product

- 8.1 Tegelijk met het verzenden van de monsters naar het laboratorium en het WFSR stuurt u een ingevulde Checklist PVA (formulier 1) én een kopie van het indieningsformulier monsters (formulier 2) naar NPN. Dit kan per mail: info@npninfo.nl, per post: Henri Dunantstraat 36b, 3822 XE Amersfoort of per fax: 033-2460602. Met de ingevulde Checklist PVA geeft u aan alle voorzorgsmaatregelen genomen te hebben om de aanwezigheid van dopinggeduide stoffen in de batch te vermijden.

BIJLAGE 7: OVERZICHT NZVT-PROMOTIEMOGELIJKHEDEN

Fase	Aard gebruik logo	Eisen	Hoe kan sporter NZVT-goedgekeurd product vinden	Toenemende mogelijkheden voor vermelding NZVT en NZVT-logo door bedrijf
<p>1: Bedrijf doet soms batchgewijs mee</p>	<p>Algemene communicatiemiddelen: NZVT-logo</p> <p>Productgebonden reclame: geen NZVT-vermelding</p> <p>Product/etiket: geen NZVT-vermelding</p> <p>Bedrijf vermeldt dat hij meedoet aan NZVT op brieven, websites en algemene reclame.</p> <p>Op verpakking van een product of op de brochure die aan het product is verbonden wordt <u>niet</u> aan het NZVT gerefereerd.</p>	<p>Batchgewijze controle</p>	<p>Op NZVT-website is gekeurde batch te vinden.</p> <p>Product met betreffende batchcode is te verkrijgen via winkel of centraal distributiepunt.</p>	<p>Toegestane tekst in algemene communicatiemiddelen: “(bedrijfsnaam) werkt mee aan het NZVT (Nederlands Zekerheidssysteem Voedingssupplementen Topsport). Dit systeem controleert batchgewijs, zie website antidoping.nl/NZVT”.</p> <p>Voorwaarden: Deze tekst, of een tekst van gelijke strekking, mag door bedrijven die meedoen aan NZVT vermeld worden op algemene reclame-uitingen, dan wel website, prijslijst en gerichte brieven. Het beeldmerk van NZVT mag hierbij gebruikt worden in de originele kleur of zwart/wit. Het formaat van het logo mag niet buiten proportioneel zijn.</p> <p>Het bedrijf participeert minstens één maal per jaar in het systeem.</p>

samen in gezondheidsproducten

antidoping.nl/nzvt

Fase	Aard gebruik logo	Eisen	Hoe kan sporter NZVT-goedgekeurd product vinden	Toenemende mogelijkheden voor vermelding NZVT en NZVT-logo door bedrijf
<p>2: Bedrijf doet regelmatig mee.</p> <p>Ten minste twee batches per product per jaar worden ter keuring aangeboden.</p> <p>Bedrijf verklaart vooraf dat ze ten minste twee batches per product per jaar laten testen en kan al bij goedkeuring van 1^e batch op deze manier promotie maken.</p>	<p>Algemene communicatiemiddelen: NZVT-logo</p> <p>Productgebonden reclame: wel NZVT-vermelding</p> <p>Product/etiket: geen NZVT-vermelding</p> <p>Vermelding van NZVT is toegestaan in product gebonden reclame indien vermeld wordt dat alleen producten met bepaalde batchcode aan NZVT voldoet.</p>	<p>Batchgewijze controle.</p> <p>Bedrijf heeft continu NZVT-gekeurde producten op voorraad (of bij distributiepartner).</p>	<p>Op NZVT-website is gekeurde batch te vinden.</p> <p>Product met betreffende batchcode is te verkrijgen via winkel of centraal distributiepunt.</p>	<p>Naast de mogelijkheden onder 1 mag in een productbrochure het volgende vermeld worden.</p> <p>“Dit product wordt regelmatig batchgewijs getest op de afwezigheid van doping-gerelateerde stoffen, volgens de normen van NZVT. Voor meer informatie en batchcodes: antidoping.nl/NZVT”.</p> <p>Vermelding van NZVT op website, brochures en andere algemene communicatiemiddelen is toegestaan. Dit wordt altijd in verband gebracht met de batchgewijze controle.</p>

samen in gezondheidsproducten

Fase	Aard gebruik logo	Eisen	Hoe kan sporter NZVT-goedgekeurd product vinden?	Toenemende mogelijkheden voor vermelding NZVT en NZVT-logo door bedrijf
<p>3: Bedrijf doet voor bepaald product met <u>alle batches</u> mee.</p> <p>Bedrijf gaat overeenkomst aan met NPN.</p>	<p>Algemene communicatiemiddelen: NZVT-logo</p> <p>Productgebonden reclame: wel NZVT- vermelding</p> <p>Product/etiket: wel NZVT-vermelding</p> <p>Producten mag product overal aanprijzen als gecontroleerd NZVT-product.</p> <p>NZVT-logo op etiket van het product.</p>	<p>Alle batches worden voor het op de markt brengen getest. Niet goed gekeurde partijen en die het NZVT logo dragen, mogen niet meer als zodanig op de markt gebracht worden.</p>	<p>Op NZVT-website is gekeurde batch te vinden.</p> <p>Product met betreffende batchcode is te verkrijgen via winkel of centraal distributiepunt.</p> <p>Via reclame en verpakking product wordt NZVT gecommuniceerd.</p>	<p>Naast de mogelijkheden onder 1 en 2 mag NZVT-logo op het etiket van het product worden afgebeeld ter grootte van maximaal 2,3 cm. x 3,5 cm. (h x b) in de originele kleur met uitsluitend de volgende tekst:</p> <p>“Alle batches van dit product voldoen aan de normen van NZVT en zijn getest op de afwezigheid van dopinggerelateerde stoffen. Voor meer informatie zie: <u>antidoping.nl/NZVT</u>”.</p> <p>Vermelding van NZVT op website, brochures en andere communicatiemiddelen is toegestaan. Dit wordt altijd in verband gebracht met het product dat getest wordt.</p>